

The results of the implementation of this procedure for the last three years in the regional context are presented. The dynamics of participation of pedagogical workers in certification from 2019 to 2021 is analyzed in the work. At the same time, the target groups were interviewed, namely, participants and certification experts. Attention is drawn to the importance of creating strong expert communities. Prospects for further introduction of certification of pedagogical workers in general secondary education institutions are outlined.

Based on the study of this problem, the need to determine the pedagogical conditions that will contribute to the successful completion of all stages of teacher certification is highlighted.

Key words: certification, certification of pedagogical workers, external evaluation, professional development, professional competencies.

УДК 371.13:378.015

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.85.41>

Стечкевич О. О.

МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У статті обґрунтовано педагогічні умови формування системи інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя, зокрема: 1) єдності спрямування змісту інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя в сукупності теоретичного, практичного, евристичного та мотиваційного складників навчання; 2) моделювання когнітивних процесів на базі належного сприйняття й активізації мотиваційної та емоційно-вольової галузей, а також розмаїття форм подання інформативних завдань (дослідження інформаційних об'єктів, здійснення творчих вебпроектів і прикладних завдань); 3) наступності змісту інформаційно-комунікаційної підготовки та варіативних методів здійснення педагогічних та освітніх завдань; 4) особистісно орієнтованого підходу до визначення змісту інформаційно-комунікаційної підготовки, що дає змогу краще розкрити та всебічно розвинути особистість майбутнього педагога, сформувати основи для самореалізації та активності індивіда, а також передбачає розроблення ситуацій продуктивної навчальної взаємодії на основі готовності до професійної інформаційно-комунікаційної діяльності; 5) актуалізації базових навчальних елементів інформаційно-комунікаційної підготовки з подальшим теоретичним узагальненням структурних одиниць, що показує їхню суть, єдність та наголошує на інтеграції в контексті інтелектуального й особистісного поступу студентів із метою формування системи інформаційно-комунікаційних технологій компетентностей у майбутнього вчителя. Визначено принципи та положення, які лежать в основі системи інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя, зокрема: а) удосконалення структуризації та добору змісту, методів, організаційних форм і засобів інформаційно-комунікаційної підготовки, що відповідають завданням підготовки мобільного вчителя; б) інтеграція в оволодінні блоками спеціальних та загальних інформатичних знань і вмінь та достатній рівень мобільності; в) принцип прагматичності; г) різнобічність, яка передбачає застосування засобів інформаційних технологій; ґ) системність, яка вимагає розроблення неперервного, зв'язаного, єдиного, цілісного процесу інформаційно-комунікаційної підготовки, що здійснюється впродовж усього періоду навчання та втілюється через інтегрування навчального змісту й методів теоретичних і практичних предметів інформаційно-комунікаційного спрямування, самостійних навчальних і науково-дослідних дій.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-комунікаційні компетентності, система, методична система, формування, майбутні вчителі, педагогічні умови, принципи, положення.

У концепції впровадження медіаосвіти в Україні сказано: “Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання, стають засобом дистанційної та джерелом неформальної освіти” [3, с. 1]. Теорія навчання в умовах інформатизації освіти має своєю метою розкриття, розвиток і реалізацію інтелектуального потенціалу індивіда за умови забезпечення педагогічного впливу, спрямованого на досягнення освітніх цілей, які визначаються необхідністю інтенсифікації процесів інтелектуального розвитку майбутнього члена інформаційного суспільства. Ці цілі здійсненні найбільш ефективно в разі використання інформаційних технологій.

Загалом наше століття визначається як інформаційне суспільство, для якого характерні такі риси: зростання ролі інформації та знань у житті суспільства; збільшення частки інформаційних комунікацій, продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті; створення глобального інформаційного простору, який забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів та задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг [2, с. 51]. Метою сучасної освіти є розвиток тих здібностей особистості, які потрібні їй самій і суспільству, включення її соціально-ціннісної активності, а також забезпечення можливостей ефективної самоосвіти (зокрема, підвищення кваліфікації) за межами інституціалізованих освітніх систем. Тому вдосконалення методології і стратегії структуризації та добору змісту, методів, організаційних форм і засобів ІТ-підготовки, що відповідають завданням підготовки

мобільного вчителя, який володіє сукупністю професійно важливих якостей, необхідних в умовах інформаційного суспільства, має здійснюватися на новій ідеологічній основі, пов'язаній із компетентнісним підходом [10, с. 55].

Проблемі інформаційно-комунікаційних компетентностей присвячена низка науково-педагогічних досліджень. Зокрема, О. Андреев розглядає педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання [9]; М. Криштанович вивчає теоретико-методологічні засади забезпечення дистанційного навчання студентів [7]; І. Костікова висвітлює можливості електронної педагогіки [4]; К. Бугайчук здійснює аналіз та досліджує впровадження в освітній процес змішаного навчання [1]; М. Козяр розглядає віртуальний університет як перспективи переходу на новий тип освіти [2] тощо. Останніми роками активно досліджуються питання медіапедагогіки та медіаосвіти (Г. Онкович [8]), медіакультура особистості (Л. Найдьонова [7]).

Особливу увагу науковці зосереджують на проблемі інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя. Зокрема, це відображено в роботах щодо розвитку інформаційно-комунікаційних і медіакомпетентностей учителів у міжнародному педагогічному просторі (М. Лещенко [6]), методологічних засад інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів до розроблення й використання електронних освітніх ресурсів (І. Смирнова [10]), формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки (Г. Федорук [11]) та стосовно багатьох інших питань.

Водночас проблема цілісного підходу до формування інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя на засадах системності не була предметом окремого дослідження, що й зумовило вибір тематики статті.

Метою роботи є обґрунтування доцільності формування та визначення умов функціонування цілісної системи інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя.

Інформаційне суспільство характеризується не тільки розширеними можливостями накопичення та переробки інформації, а й новими можливостями глибинного пізнання сутності людини, відносин між людьми, соціумами. Це зумовлює посилення важливості розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей, оскільки нові технології перетворення інформації, на думку зарубіжних учених, як для учителів, так і для учнів становлять джерело знань, а також створюють умови для застосування нової методології навчання й комунікації. Мультимедіа та інтернет дають змогу трансформувати знання, моделювати віртуальну пізнавальну реальність, а також створюють умови для перевірки правильності розв'язання завдань, їх реєстрування, систематизації та поширення [6, с. 13].

Першопричиною розвитку ідеї відкритих освітніх ресурсів є намір світового співтовариства "сприяти доступу до знань якомога більшої кількості осіб". Чимало наявних відкритих освітніх ресурсів були розроблені у вищих навчальних закладах викладачами, які переконані в тому, що діяльність зі створення цих ресурсів розширює межі можливостей місці вищої освіти, сприяє отриманню нових і поширенню вже наявних знань [9, с. 28]. Інформаційний підхід, інформаційні технології, інформаційне мислення дають можливість подивитися на цю важливу проблему як на одне з провідних, актуальних завдань сучасної освіти.

Аналіз досліджень із цієї проблематики, насамперед щодо дистанційного навчання, дає змогу виділити такі його особливості, як гнучкість та асинхронність, модульність, масовість, рентабельність, інтерактивне спілкування учасників освітнього процесу, наявність засобів комунікації (синхронних чи асинхронних) і сукупності спеціальних педагогічних технологій, орієнтація на самостійну пізнавальну діяльність студентів, широке застосування освітніх ресурсів інтернету, специфічні принципи організації електронного навчального матеріалу та оперативність оновлення методичного забезпечення навчального процесу тощо [5, с. 51]. Психолого-педагогічні проблеми специфічної діяльності викладачів у віртуальному освітньому середовищі мають суттєві відмінності, при цьому вони не досить вивчені. Проте можна стверджувати необхідність єдиної важливої функції педагога – керувати навчальними, виховними й розвивальними процесами.

Проектування та впровадження системи інформаційно-комунікаційних технологій для майбутніх педагогів – це надзвичайно складне завдання фахової підготовки. Це зумовлюється стрімкою зміною її змісту, що спричиняє деяку зміну у пріоритетах у процесі визначення цілей підготовки майбутніх учителів. Неперервна зміна характеру підготовки майбутнього вчителя сьогодні ставить на одне із цільних місць не лише засвоєння знань із предметів інформаційного циклу, а й формування системи інформатичних або інформаційно-комунікаційних компетентностей, усебічний розвиток можливостей студента.

Це зумовлено самим характером змішаного навчання, під яким К. Бугайчук розуміє "різні варіанти поєднання форм і методів організації формального, неформального, інформаційного навчання, а також самонавчання, що здійснюються для досягнення особою заздалегідь визначених навчальних цілей зі збереженням механізму контролю за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання" [1, с. 5]. За умов віртуального навчання педагог отримує значно більше фізичне та психологічне навантаження, ніж викладач у традиційній системі. Він виявляється в певному нормативно-правовому вакуумі: немає виробничих норм його роботи й оплати праці, не визначено статус тощо. Тому викладачів для роботи в новій віртуальній системі освіти необхідно спеціально готувати.

Можливості навчання в умовах інформатизації освіти мають для реалізації широкий спектр різноманітних видів навчальної діяльності (зокрема, експериментально-дослідну, інформаційно-навчальну, навчально-ігрову, самостійну діяльність із пошуку, добування й обробки інформації, у тому числі аудіовізуальної),

що орієнтовані на активне використання засобів інформаційних технологій як інструменту пізнання й самопізнання, на самостійне уявлення та добування знань, відкриття певної закономірності тощо.

Засоби інформаційних технологій доцільно використати не стільки для підтримки традиційних форм і методів навчання, скільки для створення варіативних методик, що реалізують психолого-педагогічний вплив пролонгованого характеру.

Ці методики доцільно орієнтувати на таку діяльність:

- розвиток мислення;
- розвиток потенційних можливостей індивіда до вияву творчої ініціативи у процесі прийняття рішення в непередбаченій ситуації;
- компенсаторний вплив психологічного бар'єру перед використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій;
- розвиток естетичного сприйняття (засоби комп'ютерної графіки, технологія мультимедіа);
- виховання інформаційної культури;
- формування вмінь із самостійного добування знань, їх представлення та здобування (експертні системи, системи штучного інтелекту);
- формування вмінь і навичок здійснення інформаційно-навчальної та експериментально-дослідної діяльності.

Загалом медіа чинять суттєвий вплив на освіту, тому необхідно чітко усвідомлювати й розуміти основні переваги та недоліки використання інтернету в навчанні. До перших належить насамперед можливість забезпечити гнучкість навчання, доповнюваність кодів, підвищення мотивації, взаємодію та спільність дій. Натомість недоліками застосування інтернету в навчальному процесі є хибна інформація, перевантаження інформацією, залежність від технологій. Однак, попри проблеми, недоліки та ризики використання інтернету, поступ комп'ютерних технологій в освіті є невідворотним – це глобальна тенденція [7, с. 243–244].

Формування системи інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя передбачає оперття на низку дидактичних принципів і положень.

Так, необхідне *вдосконалення структуризації та добору змісту, методів, організаційних форм і засобів інформаційно-комунікаційної підготовки*, що відповідають завданням підготовки мобільного вчителя, який володіє сукупністю професійно важливих якостей, необхідних в умовах інформаційного суспільства, що має здійснюватися на новій основі, пов'язаній із компетентнісним підходом. Досягнення майбутнім учителем високого рівня інформаційно-комунікаційних компетентностей забезпечує позитивний відголос суспільства на інформаційні потреби індивіда, що повсякчас змінюються. Водночас потрібне підґрунтя для вдосконалення суспільної, територіальної та освітньої мобільності вчителя.

Передбачається *інтеграція в оволодінні блоками спеціальних та загальних інформатичних знань і вмінь та достатній рівень мобільності*, якою передбачається сталий випереджальний розвиток, спроможність до стрімкої дії власне системи інформаційно-комунікаційної підготовленості. Переконавання, що закладені в головних тенденціях поступу педагогічної науки, необхідно вчасно вводити у зміст і засоби формування системи інформаційних компетентностей. Упровадження засади мобільності полягає у виокремленні інваріантного та варіантного складників змісту досліджуваного процесу.

Важливим є *принцип прагматичності*, що спрямований на системне застосування науково-педагогічних знань до практико-орієнтованих положень і завдань навчального матеріалу. Технологічність перебігу формування системи інформативних компетентностей забезпечується черговістю операцій, що ґрунтуються на науково опрацьованій педагогічній практиці педагога та інформаційно-дослідницькій діяльності студента, на базі сукупності неоднозначних навчально-дослідницьких завдань і креативних проєктів.

Різномісність передбачає застосування засобів інформаційних технологій в умовах навчально-пізнавальної діяльності студентів як предметів вивчення, а також виконання фахово спрямованих завдань, пізнання об'єктів, процесів і явищ у межах інформаційно-освітнього середовища системи інформаційно-комунікаційної підготовки. Вона зумовлює системне освоєння сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми вчителями.

Системність вимагає розроблення неперервного, зв'язаного, єдиного, цілісного процесу інформаційно-комунікаційної підготовки, що здійснюється впродовж усього періоду навчання в педагогічному закладі вищої освіти. Від реалізації цього принципу значною мірою залежить якість перебігу формування системи інформаційних компетентностей студента як фахової ознаки індивіда. Такий принцип утілюється через інтегрування навчального змісту й методів теоретичних і практичних предметів інформаційно-комунікаційного спрямування, самостійних навчальних та науково-дослідних дій.

Висновки. Пропонована нами система формування інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутніх учителів вимагає дотримання таких педагогічних умов:

- актуалізації базових навчальних елементів інформаційно-комунікаційної підготовки з подальшим теоретичним узагальненням структурних одиниць, що показує їхню суть, єдність та наголошує на інтеграції в контексті інтелектуального й особистісного поступу студентів із метою формування системи інформаційно-комунікаційних технологій компетентностей у майбутнього вчителя;
- єдності спрямування змісту інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя в сукупності теоретичного, практичного, прикладного, евристичного й мотиваційного складників навчання;

– моделювання когнітивних процесів на базі належного сприйняття й активізації мотиваційної та емоційно-вольової галузей, а також розмаїття форм подання інформативних завдань (дослідження інформаційних об'єктів, здійснення творчих вебпроектів і прикладних завдань);

– наступності змісту інформаційно-комунікаційної підготовки та варіативних методів здійснення педагогічних та освітніх завдань;

– особистісно орієнтованого підходу до визначення змісту інформаційно-комунікаційної підготовки, що дає змогу краще розкрити та всебічно розвинути особистість майбутнього педагога, сформулювати основи для самореалізації та активності індивіда, а також передбачає розроблення ситуацій продуктивної навчальної взаємодії на основі готовності до професійної інформаційно-комунікаційної діяльності.

До подальших напрямів дослідження відносимо актуальні, на нашу думку, проблеми щодо становлення й розвитку теоретичної бази системи інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутнього вчителя, способів подання навчальних матеріалів для вивчення в електронному освітньому середовищі та оптимізації співвідношення дистанційного й очного навчання.

Використана література:

1. Бугайчук К. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Т. 54. № 4. С. 1–18.
2. Козяр М. Віртуальний університет: перспективи переходу на новий тип освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Київ ; Вінниця : Планер, 2010. Вип. 23. С. 40–45.
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/>.
4. Костікова І. Електронна педагогіка : монографія. Харків : Смуґаста типографія, 2015. 160 с.
5. Криштанович М. Теоретико-методологічна основа забезпечення дистанційного навчання студентів-правників. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 68. Т. 2. С. 48–52.
6. Лещенко М., Тимчук Л. Розвиток інформаційно-комунікаційних і медіа компетентностей учителів у міжнародному педагогічному просторі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. Т. 38. № 6. С. 13–28.
7. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчальний посібник / О. Барішпольець, Л. Найдьонова, Г. Мироненко, О. Голубева, В. Різун та ін. ; за ред. Л. Найдьонової, О. Барішпольця. Київ : Міленіум, 2009. 440 с.
8. Онкович Г. Медіа-педагогіка і медіа-освіта: поширення у світі. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 2–4.
9. Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання : монографія / О. Андреев та ін. ; за ред. О. Андреева, В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2013. 212 с.
10. Смирнова І. Методологічне підґрунтя інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій до розроблення і використання електронних освітніх ресурсів. *Modern Methodology of Science and Education* : proceedings of the International Scientific Conference, Warsaw, September 18, 2017. Warsaw : RS Global S., 2017. Vol. 2. P. 51–57.
11. Федорук Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2015. 256 с.

References:

1. Buhachuk, K. (2016). Zmishane navchannia: teoretychnyi analiz ta stratehiia vprovadzhennia v osvittinii protses vyshchyykh navchalnykh zakladiv [Blended learning: theoretical analysis and strategy of implementation in educational process of higher educational institutions]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, vol. 54, no. 4, pp. 1–18 [in Ukrainian].
2. Koziar, M. (2010). Virtualnyi universytet: perspektivy perekhodu na novyi typ osvity [Virtual university: prospects for the transition to a new type of education]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zbirnyk naukovykh prats*. Kyiv; Vinnytsia: Planer, iss. 23, pp. 40–45 [in Ukrainian].
3. Kontseptsia vprovadzhennia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia) [The concept of media education in Ukraine (a new version)]. Retrieved from: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/> [in Ukrainian].
4. Kostikova, I. (2015). *Elektronna pedahohika: monohrafiia* [Electronic pedagogy: monograph]. Kharkiv: Smuhasta typhrafiia, 160 p. [in Ukrainian].
5. Kryshchanovych, M. (2020). Teoretyko-metodolohichna osnova zabezpechennia dystantsiinoho navchannia studentiv-pravnykyv [Theoretical and methodological basis of providing distance learning students]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvittinii shkolakh*, no. 68, vol. 2, pp. 48–52 [in Ukrainian].
6. Leshchenko, M., Tymchuk, L. (2013). Rozvytok informatsiino-komunikatsiinykh i media kompetentnosti uchyteliv u mizhnarodnomu pedahohichnomu prostori [Development of teachers' information and communication and media competences in the international pedagogical space]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, vol. 38, no. 6, pp. 13–28 [in Ukrainian].
7. Naidonova, L., Baryshpolets, O. (eds.) (2009). *Mediakultura osobystosti: sotsialno-psykholohichnyi pidkhid: navchalnyi posibnyk* [Media culture of the individual: socio-psychological approach]. Kyiv: Milenium, 440 p. [in Ukrainian].
8. Onkovych, H. (2007). Media-pedahohika i media-osvita: poshyrennia u sviti [Media pedagogy and media education: distribution in the world]. *Dyvoslovo*, no. 6, pp. 2–4 [in Ukrainian].
9. Andriev, O., Kukharenko, V. (eds.) (2013). *Pedahohichni aspekty vidkrytoho dystantsiinoho navchannia: monohrafiia* [Pedagogical aspects of open distance learning: monograph]. Kharkiv: Miskdruk, 212 p. [in Ukrainian].
10. Smyrnova, I. (2017). Metodolohichne pidgruntia informatsiino-tekhnolohichnoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv tekhnolohii do rozroblennia i vykorystannia elektronnykh osvittikh resursiv [Methodological basis of information and technological training of future teachers of technology for the development and use of electronic educational resources]. *Modern Methodology of Science and Education* : proceedings of the International Scientific Conference (Warsaw, September 18, 2017). Warsaw: RS Global S., vol. 2, pp. 51–57 [in Ukrainian].

11. Fedoruk, H. (2015). Formuvannia informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv tekhnolohii u protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of information and communication technologies competence of future teachers in the course of vocational training]. *Candidate's thesis*. Vinnytsia: Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, 256 p. [in Ukrainian].

Stechkevych O. O. System of methods for development of the information and communication competences of future teachers

The article substantiates pedagogical principles of formation of the system of information and communication competences of a future teacher, in particular: 1) integrity of the information and communication competences of a future teacher as combination of theoretical, practical, applied, heuristic and motivation constituents of training; 2) modeling of cognitive processes on the base of the adequate perception and activation of motivation and emotional willingness, as well as diversity of the forms of informative knowledge presentation (study of information objects, preparation of creative web-projects and applied tasks); 3) sequence of contents of the information and technological training and variable methods of pedagogical and educational tasks; 4) person-oriented approach to shaping the contents of the information and technological training that secures better and complete development of the future teacher's personality, his/her self-realization and activity of the personality that suggests development of situations of effective educational interaction on the base of readiness to professional-informational-technological activities; 5) actualization of the basic educational elements of the information and technological training with the following theoretical consolidation of structural units that demonstrates their essence and integrity, as well as stresses on integration in the context of intellectual and personal progress of students on the way of development of a system of information and communication competences of a future teacher. The research defines principles and regulations, which create a basis for the system of information and communication competences of future teachers, particularly: a) improvement of the structuration and choice of contents, methods, organizational forms and means of information and communication training, which correspond to the goals of future teachers' training; b) integration of special and general information knowledge and skills and the sufficient level of mobility in the process of training; c) principle of praxeology; d) versatility, which means application of information technologies; e) consistency, which requires development of a continuous, related, integral process of the information and technological training that lasts during to whole period of training and is implemented by integrating educational contents and methods of theoretical and practical subjects of the information and technological direction, individual educational and research tasks.

Key words: information and communication technologies, information and communication competences, system, system of methods, formation, future teachers, pedagogical conditions, principles, regulations.

УДК 378.011.3-051:81'243:378.4(430)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.85.42>

Сторонська О. С.

**ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НІМЕЧЧИНИ**

Статтю присвячено вивченню особливостей формування професійно-методичної компетентності вчителів іноземних мов у закладах вищої освіти Німеччини. Її проблематика передбачає аналіз нормативних вимог щодо методичної підготовки педагогічних кадрів цього профілю та цільових, змістових, організаційних аспектів її реалізації в німецьких вищих школах. Досягнення цієї мети передбачало застосування комплексу дослідницьких методів, а саме: аналізу, інтерпретації, узагальнення наукової літератури з проблеми дослідження, нормативних документів Німеччини щодо професійної підготовки вчительських кадрів, програмно-методичного забезпечення її здійснення в закладах вищої світи цієї країни. У результаті дослідження розглянуті чинні стандарти методичної підготовки вчителів іноземних мов у Німеччині, що регламентують насамперед її кінцеві очікувані результати (знання закономірностей і механізмів засвоєння іноземної мови, розуміння методологічних підходів до її навчання, оперування технологіями формування іншомовних комунікативних умінь, володіння термінологією та методологією дослідження у сфері методики викладання іноземної мови тощо). У ході дослідження розглянуто зміст і структуру навчальних модулів методичного спрямування на прикладі бакалаврської та магістерської програм професійної підготовки вчителів англійської мови Тюбінгенського університету. Зокрема, охарактеризовано їх тематику, що охоплює актуальні наукові дані про засвоєння мови, питання теорії та практики шкільної іншомовної освіти, організаційно-методичні проблеми викладання іноземної мови, термінологічні й методологічні аспекти досліджень у цій галузі науки, а також розкрито організаційні форми їх опрацювання, що передбачають аудиторну (лекційні та семінарські заняття) і самостійну (підготовка фрагментів і конспектів уроків, рефератів, портфоліо, проєктів тощо) роботу.

Ключові слова: вищі навчальні заклади Німеччини, педагогічна освіта, учителі іноземних мов, професійна підготовка, кваліфікаційний профіль, професійна компетентність, методична компетентність.